

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.431/2014/6.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Bihary, Balassa, Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Bihary Tibor ügyvéd által képviselt UCB Ingatlanhitel Zrt. felperesnek a Réti, Antall és Társai Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Réti László ügyvéd által képviselt Magyar Állam alperes ellen általános szerződési feltételekhez kapcsolódó törvényi vélelem megdöntése iránt a Fővárosi Törvényszék előtt 30.G.44.142/2014. számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.21.622/2014/7. számú jogerős ítéletével befejezett perben a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet - a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében - hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 127.000 (egyszázhuszonhétezer) Ft felülvizsgálati eljárás költséget.

Ez ellen az ítélet felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az UCB Ingatlanhitel Zártkörűen Működő Részvénytársaság (korábbi neve: Ingatlanhitel Plusz Pénzügyi Részvénytársaság, majd Zártkörűen Működő Részvénytársaság) deviza alapú kölcsönöket nyújtott fogyasztók részére. E kölcsönszerződések elválaszthatatlan részét képezték, illetve képezik az üzletszabályzat, vagyis az általános szerződési feltételek (ÁSZF) rendelkezései. A felperes ezeket 2004. május 1-je és 2014. július 1-je között 50 alkalommal módosította. A módosítások 13 alkalommal kiterjedtek a kamat-, a költség-, a díj egyoldalú módosítását szabályozó rendelkezésekre is.

A felperes annak megállapítását kérte a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Törvény) 8. § (4) bekezdése, illetve 11. § (3) bekezdése alapján, hogy a keresetében tételesen meghatározott, különböző időszakban alkalmazott, az első- és a másodfokú ítélet által 1-től - 13-ig számozottan megjelölt ÁSZF-eknek az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó rendelkezései megfelelnek a Törvény 4. § (1) bekezdése szerinti valamennyi feltételnek, ezért azok tisztességesek, így érvényesek. Az elsőfokú és a másodfokú eljárás tárgyát képezték továbbá a felülvizsgálati kérelemmel már nem érintett 14. és 15. számmal megjelölt ÁSZF rendelkezések is, amelyek büntető kamatok felszámításával kapcsolatosak.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság - megismételt eljárásban hozott - ítéletében megállapította, hogy a 8-13. számú ÁSZF-ek egyes, az ítélet rendelkező részében tételesen meghatározott, szó szerint idézett azon rendelkezései, amelyek a Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) által közzétett éves átlagos inflációval megegyező mértékben tették lehetővé a költségeknek és a díjaknak a fogyasztóra nézve hátrányos megváltoztatását, illetve a 10-13. számú ÁSZF-eknek a fentiekén túlmenően azon rendelkezései, amelyek a felperes által kifizetett szolgáltatásokhoz kapcsolódó, a szolgáltató által meghatározott díjak és költségek fogyasztóra történő áthárításáról szólnak tisztességesek és ezért érvényesek. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában rögzítette, hogy az 1-13. számú ÁSZF-eknek a per tárgyává tett, nem az egyoldalú kamat-, költség-, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötései nem tartoztak a Törvény hatálya alá. A Törvény hatálya alá tartozó, általa vizsgált ÁSZF rendelkezéseket - a 8-13. számú ÁSZF-eknek a költségek és díjak egyoldalú módosítására vonatkozó előírásait kivéve - nem találta tisztességesnek. Az ítéletben kifejtettek

szerint ugyanis azok nem felelnek meg az egyértelmű és érthető megfogalmazás, illetve az átláthatóság elvének. Az egyéb elvek megvalósulásának vizsgálatát mint szükségtelent az elsőfokú bíróság mellőzte. A 8-13. számú ÁSZF-eknek a költségek és a díjak egyoldalú módosítására vonatkozó rendelkezései kapcsán részletesen elemezte, hogy azok miért felelnek meg maradéktalanul a Törvény 4. § (1) bekezdésében felsorolt elveknek.

A mindkét peres fél fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította. Úgy ítélte, hogy a felperes által indítványozott előzetes döntéshozatali eljárás, illetve az Alkotmánybíróságnál egyedi normakontroll eljárás kezdeményezésének nem állnak fenn a törvényes feltételei. Úgy találta, az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének a szükséges mértékben eleget tett, így ítélete érdemben felülvizsgálható volt.

A másodfokú bíróság kifejtette, a jelen per tárgyát csak az képezhette, hogy az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő ÁSZF rendelkezések megfelelnek-e a Törvény 4. § (1) bekezdés a)-g) pontjában felsorolt elveknek. A Törvény által felállított vélelem megdöntésére irányuló kereset elbírálásakor nem tartotta irányadónak, alkalmazandónak a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.), a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rég. Hpt.), a szerződésekben előírt kamat egyoldalú módosításának feltételeiről szóló 275/2010. (XII.15.) Korm. rendelet (továbbiakban: Kormányrendelet) rendelkezéseit, illetve a 2/2010. (XII.10.) PK véleményben írtakat. Úgy találta, a felperes nem hivatkozhat alappal a pénzügyi intézmények által elfogadott Magatartási Kódexben, illetve az általa alkalmazott árazási elvekben foglaltakra sem.

A másodfokú bíróság szerint - szemben az elsőfokú bíróság álláspontjával - az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó szerződéses tartalom részeként bírálandók el azon ÁSZF rendelkezések is, amelyek az ÁSZF egyoldalú kiegészítését, a módosításról szóló értesítés rendjét, a felmondás jogát, a díjak, a jutalékok, a költségek, a kamatok feltüntetésének helyét, a kamatperiódus fogalmát határozzák meg.

Az ítélőtábla hangsúlyozta, a Törvény 11. §-ában foglaltakból következően a bíróság csak kétféle döntést hozhat: vagy elutasítja a keresetet, vagy megállapítja, hogy a perbe vitt szerződéses kikötés tisztességes. Részleges érvénytelenség, részleges érvényesség megállapítására nincs törvényes lehetőség. Valamely szerződéses feltétel elhagyása, kiegészítése bírói úton módosítaná a tisztességtelen szerződéses kikötést. Ez pedig ellentétes lenne az Európai Unió Bírósága által, a C-618/10. számú Banco-Espanol ügyben kifejtettekkel. Az ok-listában írtak egységes egészként ítékelhetők meg, önmagában ezért nem helytálló az elsőfokú bíróságnak a keresetnek részben helytadó döntése.

A másodfokú bíróság ítéletében rámutatott, a Törvény 11. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakból következően a 4. § (1) bekezdése szerinti feltételek konjunktívak, bármelyik feltétel megvalósulásának hiányában a szerződéses kikötés tisztességtelen. A per tárgyává tett ÁSZF rendelkezések nem felelnek meg az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének, mert az egyértelmű, világos és érthető szerkesztés és megszövegezés hiánya miatt a fogyasztónak nem volt tényleges lehetősége a kikötés alapos megismerésére. Nem tudta megfelelően felmérni az általa vállalt kötelezettségeket, az ok-listában megjelölt és a szerződéses kikötést követően bekövetkező körülmény-változásból eredő többletkötelezettségek keletkezésének okait, kötelezettségei változásának mechanizmusát és azok lehetséges mértékét. Az ítélőtábla szerint az ÁSZF-ek per tárgyává tett rendelkezései nem felelnek meg az átláthatóság elvének sem, nem teszik lehetővé a szerződésmódosítások végrehajtásának ellenőrizhetőségét. Ha pedig a szerződésben nem szerepel, hogy mi módon, milyen eljárási rendben változnak a fogyasztók kötelezettségei, akkor a ténylegesség és arányosság, valamint a szimmetria elve sem érvényesül, ezért ezen elvek megvalósulásának tételes vizsgálata szükségtelen.

A felperes felülvizsgálati kérelmében - a 14. és 15. számú ÁSZF kikötésekre vonatkozó ítéleti rendelkezést nem érintve - elsődlegesen a jogerős ítélet - szükség esetén az elsőfokú ítélet - hatályon kívül helyezését, az első-, vagy a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatását és annak megállapítását kérte, hogy a per tárgyává tett ÁSZF kikötések tisztességesek és ezért érvényesek. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Törvény 4. és 11. §-át, nem felel meg a régi Ptk. 239. § (2) bekezdésében, a régi Hpt. 210. § (3) és (5) bekezdésében, a 2/2012.(XII.10.) PK véleményben, illetve a Pp. 221. §-ában írtaknak.

A felperes kifejtette, téves a másodfokú bíróság azon jogi álláspontja, miszerint a keresettel érintett szerződéses kikötések egyes elemei külön-külön nem vizsgálhatók, a részleges érvénytelenség, érvényesség megállapítására nincs törvényes lehetőség. A másodfokú bíróság ezzel kapcsolatos álláspontja ellentétes a 2/2012.(XII.10.) PK véleményben, a régi Ptk. 239. § (2) bekezdésében, a Kúria Gfv.VI.30.382/2014/6. számú ítéletében kifejtettekkel. Rámutatott, a teljes ok-lista elhagyása inkább módosítaná a szerződés tartalmát, mintha csak egyes ok-lista elemek elhagyásáról döntené a bíróság. A felperes állította, amennyiben az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó rendelkezések csak egységes egészként volnának vizsgálhatók, az valójában ellehetetlenítené a hitelnyújtók hitelezési tevékenységét, kiiktatná az utólagos korrekció lehetőségét a hosszú távú szerződéses jogviszonyban. Úgy vélte, a fenti álláspont helytállóságát támasztja alá a Törvény 8. § (3) és (3a)

bekezdésének szövegezése is.

Helytelennek tartotta a másodfokú bíróság azon álláspontját, miszerint a bíróságok a jelen perben kizárólag a Törvény 4. § (1) bekezdésében írt elvek megvalósulását vizsgálhatják anélkül, hogy értelmeznék, alkalmaznák, figyelembe vennék a szerződéskötések idején hatályban volt egyéb jogszabályok rendelkezéseit. Kifejtette, ha a bíróság vizsgálta volna az egyéb jogszabályok rendelkezéseit, azt kellett volna megállapítania, hogy a felperes ÁSZF-jeiben szereplő ok-lista feltételek maradéktalanul megfeleltek a régi Hpt. mindenkori előírásainak, a Kormányrendelet terminológiájának, a Magatartási Kódex rendelkezéseinek, így a régi Ptk. 209. § (6) bekezdése értelmében nem minősülhetnek tisztességtelennek. Utalt arra, figyelemmel volt a „mozgásterét” kijelölő régi Hpt. 210. § (3) és (5) bekezdésében foglaltakra is az ÁSZF kikötések meghatározásakor.

A felperes rámutatott, az elsőfokú bíróság az általa tisztességesnek és ezért érvényesnek tekintett ÁSZF kikötések vonatkozásában részletesen kifejtette, hogy azok miért felelnek meg a Törvény 4. § (1) bekezdésében írt elveknek, többek között az egyértelmű és érthető megfogalmazás, az átláthatóság elvének. A másodfokú bíróság ezzel ellentétes megállapítást nem tett. Kizárólag a részleges érvénytelenségre vonatkozó téves álláspontja miatt változtatta meg az elsőfokú bíróság e tekintetben helytálló döntését.

A felperes állította, a másodfokú ítélet sérti a Pp. 221. §-át, a másodfokú bíróság ugyanis nem tett eleget indokolási kötelezettségének. Nem fejtette ki, bár a felperes fellebbezése ezen kérdésekkel részletesen foglalkozott, hogy:

a) miért nincs helye a régi Ptk. 209. § (6) bekezdésében foglalt alkalmazásának,

b) miért nem vette figyelembe a régi Hpt. adott időszakban hatályos rendelkezéseit, így a régi Hpt. 210. § (5) bekezdésében írtakat,

c) miért tekint az elsőfokú bírósággal egyezően - szemben a 2/2012.(XII.10.) PK véleményben kifejtettekkel - egyes, nem különösen bonyolult kifejezéseket túl általánosnak, ezért tisztességtelennek,

d) miért tartozik a Törvény hatálya alá az ÁSZF-ek 3.4. pontja, amikor a felperes fellebbezésben kifejtett álláspontja szerint, az nem egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó rendelkezést tartalmaz,

e) miért nem tekinthetők az elsőfokú bíróság által egyébként tisztességesnek tartott kikötéssel azonos tartalmú, de más megfogalmazású kikötések tisztességesnek,

f) miért nem kellett a felperesnek a régi Hpt. 210. § (5) bekezdése folytán a Magatartási Kódex előírásait alkalmaznia,

g) miért nem volt kötelező a Kormányrendelet előírásainak alkalmazása, illetve miért lehetett az azoknak megfelelő ok-lista feltételek tisztességességét vizsgálni,

h) miért nem tisztességesek a KSH fogyasztói árindex kikötéssel

azonos tartalmú, de más megfogalmazású kikötések.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Felülvizsgálati eljárási költségét a megbízási szerződésben foglaltaknak megfelelően, mérlegeléssel, ÁFA-val növelve kérte megítélni.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta {Pp. 275. § (2) bekezdés}. Erre irányuló felülvizsgálati kérelem hiányában mellőzte a 14-15. számú ÁSzF-ek tekintetében a jogerős ítélet rendelkezéseinek felülbírálatát. A támadott határozatot - a vizsgált körben - a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.

A Kúria úgy ítélte, a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 221. §-ában írtakat. A másodfokú bíróság ugyanis az elsőfokú bíróságtól eltérő, a később kifejtettek szerint több tekintetben is nem helytálló - de az ügy érdemi elbírálását nem érintő - jogi álláspontja miatt nem találta alkalmazhatónak, irányadónak a régi Ptk., a régi Hpt., a Kormányrendelet egyes rendelkezéseit, a felperes által hivatkozott Magatartási Kódexben, a 2/2012.(XII.10.) PK véleményben írtakat. Jogi álláspontjából következett, hogy csak a Törvény rendelkezéseit alkalmazva foglalt állást a perbe vitt ÁSzF rendelkezések tisztességtelensége kérdésében. A Törvény téves értelmezésével következettett arra, hogy részleges érvénytelenség vizsgálatának, megállapításának nincs helye az adott perben. Ezzel indokolta, hogy miért találta tisztességtelennek az elsőfokú bíróság által tisztességesnek minősített ÁSzF rendelkezéseket is. A másodfokú bíróság ítéletében - szemben a felülvizsgálati kérelemben írtakkal - kifejtette, hogy az egyoldalú szerződésmódosítással kapcsolatos valamennyi ÁSzF kikötés a per tárgyát képezi. A felperes felülvizsgálati kérelmében ezt a jogi álláspontot kizárólag az ÁSzF 3.4 pontja tekintetében vitatta. Érdemben azonban nem fejtette ki - az indokolási kötelezettség alaptalanul hivatkozott megsértésén túlmenően - hogy a másodfokú bíróság álláspontja a fenti körben miért nem helytálló. A Kúria ezzel a kérdéssel, a Pp. 272. § (2) bekezdésében, illetve a 275. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel, érdemben nem foglalkozhatott.

A Kúria a fentiek mellett hangsúlyozza, hogy az érdemi elbírálás és nem az indokolási kötelezettség teljesítése körébe tartozik az egyes ítéleti okfejtések tartalmi vizsgálata.

A Kúria egyetért a felperessel abban, hogy a Törvény rendelkezései nem önmagukban, hanem az adott ÁSzF alkalmazási ideje alatt hatályos jogszabályi rendelkezések figyelembe vétele mellett értelmezendők, alkalmazandók. A Törvény rendelkezései a kölcsönszerződések egyoldalú módosítására vonatkozó, 2004. május 1-je óta irányadó, ezt követően többször módosított, kiegészített szabályozás, az azok alapján kialakult, elsősorban a

2/2012.(XII.10.) PK véleményben, illetve a 2/2014. PJE határozatban kifejtett bírói jogértelmezés maradéktalan figyelembe vétele mellett kerültek megállapításra. Ezt igazolja a Törvény címe, az országgyűlés általi elfogadását megelőzően előterjesztett indokolás, a 34/2014.(XI.14.) AB határozat is. A Törvény alkalmazása során tehát figyelembe veendő, alkalmazandók többek között a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott régi Ptk, a régi Hpt., a Kormányrendelet vonatkozó rendelkezései. A Törvény nem felülírja, hanem összegzi a korábbi anyagi jogi szabályozást, annak bírói jogértelmezését, ugyanakkor új, eddig nem létező törvényi vélelmet állít fel, részben speciális eljárási szabályokat megalkotva.

A fent kifejtettekből is eredően, a perbeli jogvita eldöntése kapcsán is irányadóak a Ptk. 239. § (2) bekezdésében írtak. A 2/2012.(XII.10.) PK vélemény 8. pontjában rögzítettekből is következően, elvileg mód van egyes tételesen meghatározott ok-lista feltételek tisztességtelenségének, illetve tisztességtelenségének megállapítására, és külön-külön is vizsgálható a kamat-, illetve a költség és a díj egyoldalú módosítására vonatkozó ÁSZF rendelkezések tisztességtelensége. Tévedett tehát a másodfokú bíróság, amikor akként foglalt állást, hogy a Törvény rendelkezései eleve kizárják a Ptk. részleges érvénytelenségre vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazását.

A megelőző okfejtéssel nem ellentétes, hogy az adott tényállás mellett - a később kifejtettek szerint - a részleges érvénytelenség megállapításának nem állhatnak fenn a törvényes feltételei.

A fentiek alapján az adott perben is irányadóak, alkalmazandók a régi Ptk. 209. § (6) bekezdésében írtak, amely szerint nem minősülhet tisztességtelennek a szerződési feltétel, ha azt jogszabály állapítja meg, vagy azt jogszabály előírásainak megfelelően határozzák meg. A Kúria a 2/2012.(XII.10.) PK véleményben egyértelműen állást foglalt a tekintetben, hogy a régi Hpt-nek az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó rendelkezései keretjellegű szabályozást tartalmaznak. Azokat a pénzügyi intézmények által alkalmazott ÁSZF-ek töltik meg tartalommal. Ezen ÁSZF rendelkezések tisztességtelensége - a keretszabályozásra tekintettel - ezért vizsgálható. A Kormányrendelet - a 2/2012.(XII.10.) PK vélemény 3. pontjában kifejtettek szerint - az ok-lista feltételeket illetően taxatív felsorolást tartalmaz. Önmagában azonban az, hogy az ÁSZF-ekben szereplő ok-lista feltételek esetleg maradéktalanul megfelelnek a Kormányrendeletben írtaknak, nem feltétlenül jelenti azt is, hogy az ÁSZF-ekben szereplő, az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződéses feltételrendszer mint egész, a 2/2014. PJE határozat 2. pontja által értelmezett átláthatóság, az egyértelmű és az érthető megfogalmazás elvének megfelelően.

A pénzügyi intézmények által elfogadott Magatartási Kódex a

2/2012.(XII.10.) PK vélemény 5. pontjában írtak szerint is, nem jogszabály. Így, a Ptk. 209. § (6) bekezdése nem zárja ki a Magatartási Kódexben írtaknak megfelelő ÁSZF rendelkezések tisztességtelenségének vizsgálatát. Ezen túlmenően, a Kormányrendelet kapcsán kifejtettek, a Magatartási Kódexben szereplő ok-lista tekintetében is irányadóak.

A felperes által hivatkozott árazási elvek megalkotása, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéhez történt benyújtása, azok alkalmazása, önmagában nem tette a perbeli ÁSZF rendelkezéseket tisztességgessé. Ezen követelmények teljesítésével ugyanis nem váltak az ÁSZF-ek egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó rendelkezései a fogyasztók számára átláthatóvá, egyértelművé és érthetővé. E megállapítást nem rontja le, hogy az árazási elvek nyilvánossá tételét jogszabály nem írta elő.

Nem helytálló tehát a felperes azon jogi álláspontja, miszerint a hivatkozott jogszabályi rendelkezések, a Magatartási Kódex szabályai, a „mozgásterét” behatárolták, az általa felhívott rendelkezések betartása kizárta a perbe vitt egyes ÁSZF rendelkezések tisztességtelenségének bíróság általi vizsgálatát.

A Kúria megítélése szerint, a perben eljáró bíróságok helytállóan foglaltak állást a tekintetben, hogy az 1-7. számú ÁSZF-ek egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó rendelkezései nem felelnek meg a tisztességtelenség törvényi vélelmének megdöntéséhez szükséges valamennyi feltételnek, a Törvény 4. § (1) bekezdés a) - g) pontban felsoroltak közül az a) pontban rögzített, az egyértelmű és érthető megfogalmazás, valamint az e) pontban írt átláthatóság elvének. A további elvek megvalósulását vonatkozásukban ezért nem volt szükséges vizsgálni. Az 1-6. számú ÁSZF-ek valójában, a b) pont szerinti tételes meghatározás elvének megfelelően ok-listát sem tartalmaztak. Tekintetükben emiatt sem merülhet fel a Törvény 4. § (1) bekezdésében felsorolt elveknek való megfelelés, vagy részleges érvényesség megállapítása.

A 7. számú ÁSZF már tartalmazott ok-listát. Egységesen szabályozta a kamat-, a költség-, a díj módosításának feltételeit. Az ok-listában foglalt feltételek egyenkénti vizsgálata azonban azért nem volt az adott tényállás mellett indokolt és szükséges, mert kétséget kizáróan megállapítható - ahogyan arra a másodfokú bíróság ítéletében helyesen rámutatott - ezen rendelkezések nem felelnek meg az egyértelmű és érthető megfogalmazás, az átláthatóság - 2/2014. PJE határozat által értelmezett - elvének. A hivatkozott PJE azt tartalmazza ugyanis, a fenti elvek nem valósulnak meg akkor, ha a fogyasztó a szerződés megkötésekor nem láthatta előre, hogy milyen mértékben kerülhet sor további terhek reá történő áthárítására, az ok-listában megjelöltek milyen mértékű változása hat ki fizetési kötelezettsége terheesebbé válására, milyen mértékű változás következik be fizetési kötelezettségeiben

akkor, ha az egyes ok-listában írt feltételek ellentétes irányban változnak. Mindezek miatt a fogyasztó nem is lehet abban a helyzetben, hogy az esetlegesen bekövetkezett kamat-, díj-, költségemelés jogszerűségét ellenőrizhesse.

A 8-13. számú ÁSzF-ek már külön szabályozták a kamat, valamint külön a költség és a díj módosításának feltételeit. A perben eljáró bíróságok - egyezően - helyesen foglaltak állást a tekintetben, hogy a kamat egyoldalú módosítására vonatkozó 8-13. számú ÁSzF rendelkezések sem felelnek meg az egyértelmű és érthető megfogalmazás, az átláthatóság Kúria által, megelőzően ismertetett módon értelmezett elvének.

A fent kifejtettekre figyelemmel nincs ügydöntő jelentősége, hogy az ok-listában szereplő egyes kifejezések az átlag fogyasztók számára túl általános megfogalmazást tartalmaztak-e.

Az első- és a másodfokú bíróság - nem vitásan - eltérően ítélte meg a 8-13. számú ÁSzF-ek költség- és díjemelésre vonatkozó rendelkezéseit. A másodfokú bíróság ezzel kapcsolatos álláspontja a részleges érvénytelenségre vonatkozó szabályok alkalmazhatóságának hiányára vonatkozó téves álláspontján alapult.

A Kúria megítélése szerint - ezzel szemben - a 8-13. számú ÁSzF-ek költség- és díjemelésre vonatkozó rendelkezései tisztességtelenségének törvényi védelme azért nem volt sikerrel megdönthető, mert azok nem felelnek meg a Törvény 4. § (1) bekezdés d) pontjában rögzített elvnek. A vonatkozó ÁSzF rendelkezések - nem vitásan - meghatározzák a kamat- és a költségemelést a KSH által közzétett éves átlagos infláció mértékében. Ezt mint maximális emelési mértéket a régi Hpt. 210. § (4) bekezdés d) pontja, illetve a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (új Hpt.) 279. § (5) bekezdés d) pontja is tartalmazza. A 2/2012.(XII.10.) PK vélemény 6.d) pontjában, illetve a 2/2014. PJE határozatban írtaknak megfelelően azonban, a Törvény 4. § (1) bekezdés d) pontja szerint, az ÁSzF-ek vonatkozó, a felperes által alkalmazott rendelkezései ennek ellenére nem felelnek meg a ténylegesség és arányosság elvének, mert az ok-listában meghatározott körülmények nem, vagy nem a körülmények változásának mértékében hatnak a költségre, a díjra. A díj és a költségek egyoldalú módosítására vonatkozó ÁSzF rendelkezések valójában ok-listát nem tartalmaznak. Ha tartalmaznának, akkor is érvényesülnének a megelőzően írtak, vagyis, hogy az éves átlagos infláció, az abban értékelt árváltozások nem feltétlenül és nem biztos, hogy arányosan hatnak a pénzügyi intézmény által jogszerűen felszámítható költségekre és díjakra. A régi és az új Hpt. fent említett rendelkezései kizárólag a költség- és a díjemelés maximumát írják elő, annak konkrét mértékét nem határozzák meg.

A 10-13. számú ÁSzF-ek azon rendelkezései pedig, amelyek olyan szolgáltatások díjának áthárítására vonatkoznak, amelyek árát nem a felperes határozza meg, de amelyeknek megfizetésére a felperesen

keresztül kerül sor, azért ütköznek a tételes meghatározás elvébe, mert példálózó felsorolást (pl. földhivatali eljárás) tartalmaznak, továbbá a per tárgyává tett iratok alapján nem állapítható meg egyértelműen, hogy milyen szolgáltatásokra vonatkoznak.

A fent kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet - a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre. A Pp. 270. § (1) bekezdése folytán irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles ezért az alperes jogi képviseleti munkadíjból álló felülvizsgálati perköltségét megfizetni. A Kúria ennek mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés, valamint 4/A. § alkalmazásával, ÁFA-val növelten állapította meg.

Budapest, 2015. január 15.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Vezekényi Ursula sk. előadó bíró, Dr. Osztovits András sk. bíró